

VALSTYBINĖ
DUOMENŲ
APSAUGOS
INSPEKCIJA

ASMENS DUOMENŲ APSAUGOS SĄLYGŲ LYGIS 2024

2024 m. gruodžio 10 d.

TURINYS

ĮVADAS 3
DUOMENYS 4
RODIKLIAI 5
REZULTATAI 7

ĮVADAS

Ataskaitoje apžvelgiamas 2024 metų Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis (toliau – ADASL).

ADASL – tai sudėtinis rodiklis, kurį Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija skaičiuoja nuo 2021 metų. Jis padeda įvertinti keturias asmens duomenų apsaugos sritis: (1) gyventojų žinias, (2) pasitikėjimą įmonėmis ir įstaigomis, (3) elgesį, susidūrus su pažeidimais, ir (4) pasitikėjimą priežiūros sistema. Siektina ir maksimali rodiklio vertė – 100 %. ADASL apskaičiuojamas naudojant Lietuvos gyventojų apklausos duomenis. Taigi rodiklis atspindi gyventojų nuomonę ir patirtį asmens duomenų apsaugos srityje.

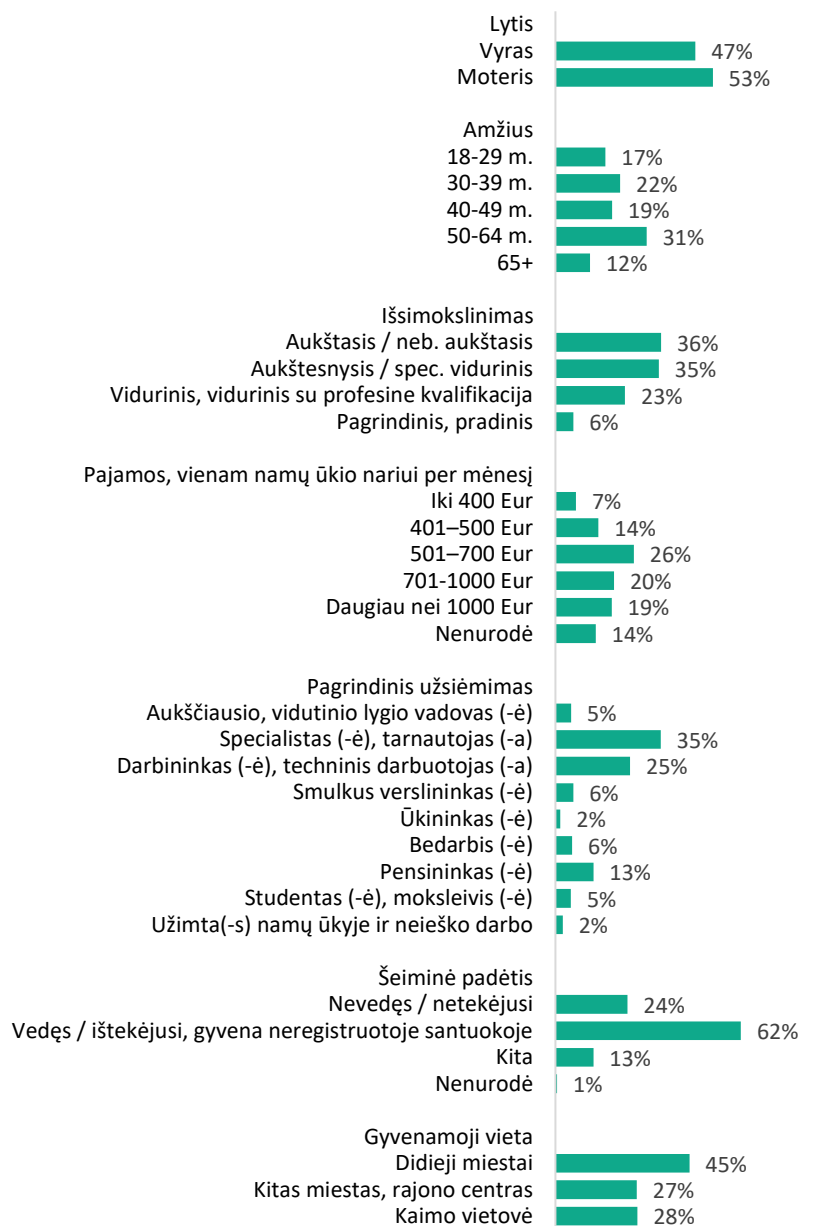
Išsami rodiklio metodologija aprašoma [pirmojoje ADASL ataskaitoje](#) (VDAI, 2021).

DUOMENYS

ADASL 2024 apskaičiuotas remiantis 1016 Lietuvos gyventojų apklausa

Kasmet Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos užsakymu atliekama reprezentatyvi gyventojų apklausa. ADASL 2024 apskaičiuotas remiantis 2024 m. spalį „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos duomenimis. Tyrimo metu buvo apklausta 1016 Lietuvos gyventojų. Siekiant sumažinti imties klaidą, buvo taikomos kvotos pagal amžių, pagrindinį užsiėmimą ir pajamas. Detalus respondentų pasiskirstymas pagal demografines charakteristiką pateikiamas diagramoje žemiau.

1 pav. Respondentų charakteristikos (N=1016)

RODIKLIAI

ADASL – tai 4 rodikliai, sudaryti iš 10 klausimų

RODIKLIS „ŽINIOS“

Rodiklis „Žinios“ padeda įvertinti, kiek gyventojų yra girdėję apie Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, kiek gyventojų žino savo teises asmens duomenų apsaugos srityje ir kiek gyventojų gali įvardyti VDAI, kaip instituciją, kuri padeda šias teises apginti. Taigi, rodiklis apskaičiuojamas kaip aritmetinis atsakymų į tris klausimus vidurkis (žr. 1 lent.).

1 lent. Rodiklio „Žinios“ sandara

Žinios-1		N	Reikšmė
Ar teko girdėti apie Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR) [...]?	Taip [...]	877	86,3%
	Ne	139	13,7%
	Iš viso	1016	100%
Žinios-2		N	Reikšmė
Ar žinote savo teises asmens duomenų apsaugos srityje?	Taip	478	47,0%
	Ne / Sunku pasakyti	538	53,0%
	Iš viso	1016	100%
Žinios-3		N	Reikšmė
Į kurią instituciją (be teismų) kreiptumėtės, kad padėtų apginti Jūsų teises asmens duomenų apsaugos srityje?	Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją	294	28,9%
	Kita / Sunku pasakyti	722	71,1%
	Iš viso	1016	100%

Pastaba: žaliai pažymėti procentai naudojami skaičiuojant ADASL.

RODIKLIS „PASITIKĖJIMAS“

Rodiklis padeda stebėti gyventojų pasitikėjimo duomenų valdytojais ir tvarkytojais lygį. Skaičiuojant rodiklį vertinamas pasitikėjimas įmonėmis, įstaigomis bei darbdaviais, taip pat tikėjimas, kad visuomenė yra gerai informuota apie asmens duomenų apsaugą. Taigi, rodiklis „Pasitikėjimas“ apskaičiuojamas kaip aritmetinis atsakymų į tris klausimus vidurkis (žr. 2 lent.).

2 lent. Rodiklio „Pasitikėjimas“ sandara

Pasitikėjimas-1		N	Reikšmė
Žmonės yra informuoti apie teises asmens duomenų apsaugos srityje.	Sutinku / greičiau sutinku	462	45,5%
	Nesutinku / greičiau nesutinku / sunku pasakyti	554	54,5%
	Iš viso	1016	100%
Pasitikėjimas-2		N	Reikšmė
Apskritai įmonės ir įstaigos užtikrina teisę į duomenų apsaugą.	Sutinku / greičiau sutinku	526	51,8%
	Nesutinku / greičiau nesutinku / sunku pasakyti	490	48,2%
	Iš viso	1016	100%

Pažymėti procentai naudojami skaičiuojant ADASL

Pasitikėjimas-3		N	Reikšmė
Mano darbdavys laikosi asmens duomenų apsaugos reikalavimų.	Sutinku / greičiau sutinku	662	65,2%
	Nesutinku / greičiau nesutinku / sunku pasakyti	354	34,8%
	Iš viso	1016	100%

Pastaba: žaliai pažymėti procentai naudojami skaičiuojant ADASL.

RODIKLIS „PAŽEIDIMAI“

Šis rodiklis susijęs su gyventojų neabejingumu asmens duomenų apsaugos pažeidimams. Jis padeda įvertinti, kokia dalis gyventojų, susidūrę su netinkamu jų asmens duomenų tvarkymu ar pažeidimais, būtų linkę imtis veiksmų (ieškotų informacijos, kreiptųsi į pažeidėją ar į priežiūros instituciją). Rodiklis „Pažeidimai“ yra apskaičiuojamas iš trijų klausimų (žr. 3 lent.).

3 lent. Rodiklio „Pažeidimai“ sandara

Pažeidimai-1		N	Reikšmė
Jeigu susidurtumėte su netinkamu Jūsų asmens duomenų tvarkymu, kiek tikėtina, kad... ... ieškotumėte daugiau informacijos šiuo klausimu? ... kreiptumėtės į įmonę ar įstaigą, kuri netinkamai tvarkė duomenis? ... pateiktumėte skundą už asmens duomenų apsaugos priežiūrą atsakingai institucijai?	Labai tikėtina / priklauso nuo aplinkybių <i>(bent į vieną iš trijų teiginių)</i>	945	93,0 %
	Mažai tikėtina / sunku pasakyti <i>(į visus teiginius)</i>	71	7,0%
Iš viso		1016	100%

Pastaba: žaliai pažymėti procentai naudojami skaičiuojant ADASL.

RODIKLIS „PRIEŽIŪRA“

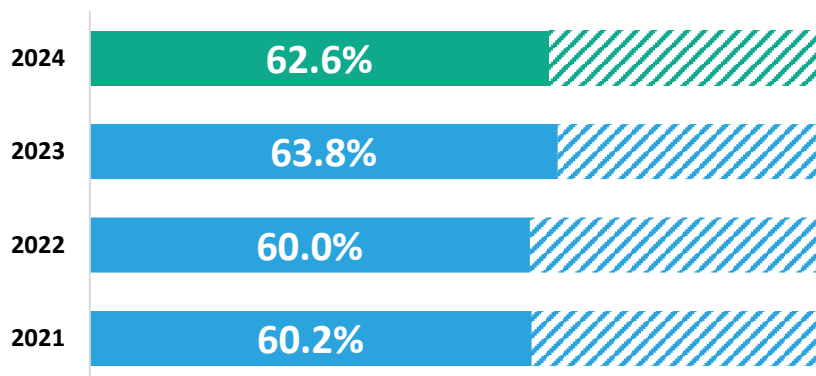
Paskutinis rodiklis „Priežiūra“ padeda stebėti gyventojų pasitikėjimą asmens duomenų apsaugos priežiūros sistema, tai yra, kad asmens duomenų apsaugos neužtikrinančios organizacijos bus nustatytos ir nubaustos. Rodiklis apskaičiuojamas kaip aritmetinis atsakymų į tris klausimus aritmetinis vidurkis (žr. 4 lent.).

4 lent. Rodiklio „Priežiūra“ sandara

Priežiūra-1		N	Reikšmė
Įmonės ir įstaigos, kurios neužtikrina tinkamos asmens duomenų apsaugos, bus nustatytos.	Sutinku / greičiau sutinku	476	46,9%
	Nesutinku / greičiau nesutinku / sunku pasakyti	540	53,1%
	Iš viso	1016	100%
Priežiūra-2		N	Reikšmė
Įmonės ir įstaigos, kurios pažeidžia asmens duomenų apsaugos reikalavimus, bus nubaustos.	Sutinku / greičiau sutinku	472	46,5%
	Nesutinku / greičiau nesutinku / sunku pasakyti	544	53,5%
	Iš viso	1016	100%
Priežiūra-3		N	Reikšmė
Pasitikiu valstybės institucijomis, kurios prižiūri, ar kitos įmonės ir įstaigos tinkamai užtikrina asmens duomenų apsaugą.	Sutinku / greičiau sutinku	549	54,0%
	Nesutinku / greičiau nesutinku / sunku pasakyti	467	46,0%
	Iš viso	1016	100%

REZULTATAI

2024 metais ADASL siekė 62,6 %. Jis buvo 1,2 procentinio punkto mažesnis nei 2023 m., tačiau didesnis nei 2021-2022 m. Nors pastaraisiais metais gyventojų žinios gerėjo, tačiau sumažėjo gyventojų pasitikėjimas. Tai apribojo ADASL augimą.

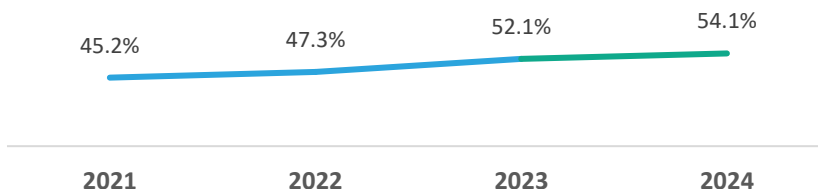
2 pav. ADASL dinamika 2021-2024 m.

Nuosekliai gerėjo
BDAR ir VDAI
žinomumas

ŽINIOS

Per pastaruosius metus nuosekliai augo žinių rodiklis (3 pav.). Jei 2023 m. apie BDAR buvo girdėję 82,4 % respondentų, tai 2024 m. jų buvo 3,9 procentinio punkto daugiau (86,3 %). Be to, daugėjo gyventojų, galinčių teisingai įvardyti institucijas (be teismų), kuri padėtų apginti jų teises asmens duomenų apsaugos srityje, pavadinimą (2024 m. 28,9 % nurodė VDAI, tai yra 4,4 procentinio punkto daugiau nei 2023 m.). Nepaisant to, visuomenės pasitikėjimas savo žiniomis neaugo – 2024 m. 47 % apklaustų gyventojų mano, kad jie žino savo asmens duomenų apsaugos teises, tai yra 2,6 procentinio punkto mažiau nei 2023 m.

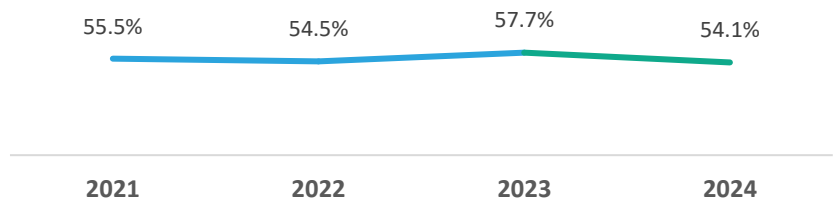
3 pav. Rodiklio „Žinios“ dinamika 2021-2024 m.

Sumažėjo pasitikėjimas įmonėmis ir įstaigomis

PASITIKĖJIMAS

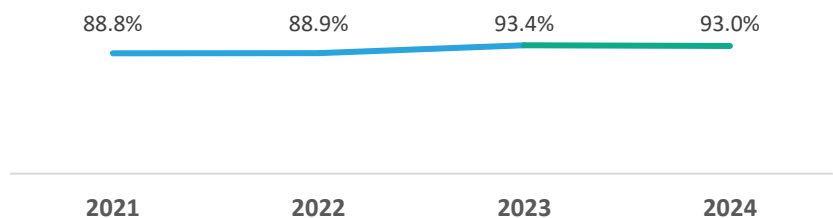
Gyventojų pasitikėjimas įmonėmis bei įstaigomis asmens duomenų apsaugos srityje mažėjo. 51,8 % apklaustų gyventojų mano, kad įmonės ir įstaigos Lietuvoje užtikrina teisę į duomenų apsaugą – tai yra 8 procentiniais punktais mažiau nei 2023 m. Pasitikėjimas kitų gyventojų išmanymu apie asmens duomenų apsaugą išliko gana stabilus – 48 % respondentų sutiko su teiginiu, kad žmonės yra informuoti apie teises asmens duomenų apsaugos srityje (2,4 procentiniais punktais mažiau nei 2023 m.). Pasitikėjimas savo darbdaviais nekito – 65,2 % apklaustų gyventojų teigia, kad jų darbdaviai laikosi asmens duomenų apsaugos reikalavimų (2023 m. – 65,3 %).

4 pav. Rodiklio „Pasitikėjimas“ dinamika 2021-2024 m.

PAŽEIDIMAI (AKTYVUMAS)

Pažeidimų (aktyvumo) rodiklis išliko stabiliai aukštas. Susidūrę su galimu pažeidimu, 93 % gyventojų teigia, kad imtųsi kokių nors veiksmų – ieškotų daugiau informacijos, kreiptųsi į įmonę ar įstaigą, kuri netinkamai tvarkė duomenis arba teiktų skundą atsakingai priežiūros institucijai. Nors 2024 m. gyventojų, kurie imtųsi veiksmų po susidūrimo su pažeidimu, dalis išliko beveik nepakitusi (5 pav.), tačiau šiek tiek sumažėjo gyventojų, kurie pažeidimo atveju teiktų skundą, dalis („labai tikėtina“ atsakymą pasirinkusių respondentų sumažėjo nuo 29,4 % iki 27,7 %). 15 % apklaustų gyventojų teigia, kad per pastaruosius metus susidūrė su neteisėtu arba netinkamu jų asmens duomenų tvarkymu, tai yra 2,7 procentinio punkto daugiau nei 2023 m.

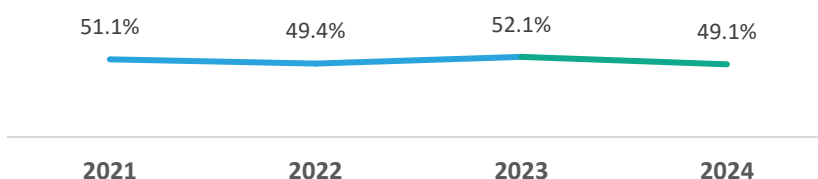

5 pav. Rodiklio „Pažeidimai (aktyvumas)“ dinamika 2021-2024 m.

PRIEŽIŪRA

Priežiūros rodiklį taip pat paveikė sumažėjęs gyventojų pasitikėjimas (6 pav.). Labiausiai kito teiginio „Įmonės ir įstaigos, kurios neužtikrina tinkamos asmens duomenų apsaugos, bus nubaustos“ vertinimas. Per metus 3,7 procentiniais punktais sumažėjo gyventojų, teigiančių, kad įmonės bus nubaustos, dalis (iki 46,5 %). Nežymiai mažėjo respondentų, kurie mano, kad įmonės ir įstaigos, kurios neužtikrina tinkamos asmens duomenų apsaugos, bus nustatytos, dalis (nuo 49,5 % 2023 m. iki 46,9 % 2024 m.). Pasitikėjimas priežiūros institucijomis taip pat nežymiai mažėjo. Jis siekia 54 % (tai yra 2,4 procentinio punkto mažiau nei 2023 m.).

6 pav. Rodiklio „Priežiūra“ dinamika 2021-2024 m.

REZULTATAI PAGAL GRUPES

ADASL rodiklis jautrus gyventojų socialinėms charakteristikoms. 2024 m. didžiausią poveikį rodikliui darė respondentų pajamos ir pagrindinis užsiėmimas. Palyginus su 2023 m. rezultatais pagal grupes, matyti, kad 2024 m. stipriai gerėjo vadovaujančias pareigas einančių asmenų suvokimas apie asmens duomenų apsaugos sąlygas Lietuvoje. Vadovų grupėje ADASL siekia 72 % (10 procentinių punktų daugiau už visų gyventojų vidurkį ir 5 procentiniais punktais daugiau nei 2023 m.). Prasčiausiai asmens duomenų apsaugos sąlygas vertina bedarbiai ir smulkūs verslininkai. Atitinkamai ADASL poveikį daro pajamų lygis – kuo jis didesnis, tuo ADASL aukštesnis (5 lent.).

ADASL aukščiausias vadovų grupėje

5 lent. ADASL pagal respondentų demografines grupes

	Respondentų grupė	ADASL	N
Lytis	Vyras	61%	478
	Moteris	64%	538
Amžius	18-29 m.	62%	171
	30-39 m.	62%	221
	40-49 m.	63%	194
	50-64 m.	63%	312
	65 m. ir daugiau	62%	118
Išsimokslinimas	Aukštasis / neb. aukštasis	67%	361
	Aukštesnysis / spec. vidurinis	60%	353
	Vidurinis, vidurinis su prof. kvalif.	60%	238
	Pagrindinis, pradinis	64%	61

5 lent. ADASL pagal respondentų demografines grupes (tęsinys)

	Respondentų grupė	ADASL	N
Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį)	Iki 400 Eur	58%	70
	401–500 Eur	61%	147
	501–700 Eur	64%	268
	701-1000 Eur	67%	200
	Daugiau nei 1000 Eur	66%	193
Pagrindinis užsiėmimas	Aukščiausio, vid. lygio vadovas (-ė)	72%	54
	Specialistas (-ė), tarnautojas (-a)	67%	360
	Darbininkas (-ė), techninis darbuotojas (-a)	60%	255
	Smulkus verslininkas (-ė)	56%	61
	Ūkininkas (-ė)	57%*	17
	Bedarbis (-ė)	57%*	57
	Pensininkas (-ė)	61%	130
	Studentas (-ė), moksleivis (-ė)	62%	53
	Užimtas namų ūkyje	57%*	25
Šeiminė padėtis	Nevedęs / netekėjusi	64%	246
	Vedęs / ištekėjusi	63%	634
	Kita	61%	130
Gyvenamoji vieta	Didieji miestai	63%	458
	Kitas miestas, rajono centras	63%	278
	Kaimo vietovė	62%	280

*Ūkininkų ir užimtų namų ūkyje asmenų grupėse nepakanka atvejų apibendrinimui.

Lentelės spalvų reikšmės:

ADASL žemiau už vidurkį < ADASL atitinka vidurkį < ADASL aukščiau už vidurkį

Taigi, gyventojai, gaunantys didesnes pajamas ir užimantys aukštesnes pareigas, asmens duomenų apsaugos sąlygas suvokia kaip palankesnes.

Praėjusių metų ataskaitos:

